

Kòkòbì ìrì ní
Pétêró
ní sǐ rǐ
Tǎ búkũ rǐ vé rǐ ǎ ùlũngára

Pétêró sǐ kòkòbì 'dìri sêé Kūrísítīyánī urukọ ní, lókí ìri ní nǐzú ámázú 'yozú kìnī, 'bá urukọ lèkí 'ì 'dì' dǐ rǐ gé. Lě lǔú Kūrísítīyánī rǐ pì ní 'yozú kìnī, lě adringára kòpivé rǐ ǎ sě ǎyĩkò Múngú ní. Kòkòbì 'dìri agá, sǐ kìnī, tǎ nǐngára Múngú ní sêé kòpì ní, ǎzini Yèsù Kúrísítò ní sêé kòpì ní, ǎzini kòpì ní ìsù 'bá urukọ 'bée vùgá rǐ, lě kòpì ǎ kukí ku. 'Yo kòpì ní kìnī, lě kòpì ǎ adrikí mì be kowu 'bá ìmù 'bá ǎngũ ìmbá 'bá ùnjò sǐ 'bá kǎnísǎ vé rǐ pì ǎsámvú gé rǐ pì vé tǎ sǐ. 'Bá ǎngũ ìmbá 'bá ùnjò sǐ rǐ pì, kòpì rǐ 'bá rǐ pì ìmbá tǎ ùnjí sǐ, ǎzini kòpì rǐ 'yo, Kúrísítò ìgò ku. 'Bo Pétêró 'yo kìnī, Kúrísítò rǐ ìgò rá, Múngú rǐ ngá 'í ní gbiú lókí nòri vé rǐ pì ú 'dǐ rá. Ìri gò ngá ú 'dǐ gbi ụkụ rǐ ǎ vùrǎ gá, kòpì adri ùnjìkǎnyǎ ǎkó.

¹ Ma Sǐmónǎ Pétêró 'ì, ǎtí' bágú, ǎzini Yèsù Kúrísítò vé 'bá áyúáyú ní.

Á sǐ kòkòbì 'dìri sêé 'bá Yèsù rǐ ẹ'yǐ 'bá gí sǐ 'bá ní ẹ'yǐ rǐ tǐnǐ rǐ pì ní. Ẹ'yǐngára 'dìri tǎ be ǎmbúgú, sêkí ìmi ní tǎ pìrì Yèsù Kúrísítò 'bávé Múngú 'bá Paápì rǐ vé tǎ sǐ.

² Ẹsì múké, ǎzini tǎkírì Múngú vé rǐ ǎ ga ìmí ẹsì agá tré tré. Lě ìmi 'bǎkí ẹsì rizú tǎ Múngú vé rǐ ùnǐzú, ǎzini Úpí Yèsù vé rǐ ùnǐzú muzú dǐ dǐ.

Adringára Múngú agá rĩ

³ Múngú vé ũkpō sī, sē 'bá ní ngá ārēvú céré 'bá ní tā 'ozú āní múké āyīkō sēēpi ĩri ní rĩ pi gí. Sē 'bá ní ngá 'dĩ'bée, 'bá ní ĩri nīi gí rĩ sī. Múngú zī 'bâ, 'bâ ímúkí rí ívé dīngára pōwŭpōwŭ rĩ ālěé, āzini ívé adringára múké 'dĩri ālěé 'í be trú.

⁴ Múngú ẹzi 'bá ní tā āmbúgú, 'bâ íkókí rí ívé adringára múké rĩ āní, āzini 'bâ kukí rí ẹsị 'bá ní rií 'bāá tā ũnjí 'ozú rĩ rá, āzini 'bâ kukí rí ẹsị āmbúgú 'bá ní rií 'bāá ngá drīgé nyọọkú drīgé nōgó rĩ āní.

⁵ Lē ĩmi rúkí ĩmivé ẹ'yīngára rĩ títí. Ẹ'yīngára rĩ ā vúdrī gé, lē ĩmi 'okí tā múké, tā múké rĩ ā vúdrī gé, lē ĩmi adrikí tā nīngára be,

⁶ tā nīngára rĩ ā vúdrī gé, lē ĩmi ũtēkí ĩmi ũtētē tā ũnjí sī, ũtēngára rĩ ā vúdrī gé, tā ẹnjīẹnjī agá, lē ĩmi úmbékí ẹsị, ẹsị úmbéngára rĩ ā vúdrī gé, lē ĩmi 'okí tā Múngú ní āyīkō sēēpi ní,

⁷ tā 'ongára Múngú ní āyīkō sēēpi rĩ ā vúdrī gé, ĩmi ẹdrípíi rú, lē ĩmi lēkí ĩmi lēlē ĩmi āsámvú gé sī, lēngára rĩ ā vúdrī gé, lē ĩmi lēkí 'bá rĩ pi ārēvú céré.

⁸ ĩmi 'dúkí dō tā 'dĩ'bée ārēvú ngaá céré rá, ĩri lū 'yozú kíní, ẹsị ĩmi ní 'bāá 'bávé Úpí Yésū Kúrísítō ri nīzú rĩ, ũ'a ni ri índré ĩmí rú' 'bá gá bá, pámvú ni ri índréndrē.

⁹ 'Bo 'bá tā 'dĩ'bée 'duúpi ngaápi ku rĩ, índré sū 'bá mị be ẹsịpi gí, āngū ndreēpi ku rĩ tīnị. 'Bá tā 'oópi 'díní 'dĩri, tā ĩ ní ĩri trūzú ĩrivé ũnjíkānyā agásī rĩ āvī ẹsị ní agásī gí.

¹⁰ Kúru má ẹdrípíi má ómvúpíi, lē ĩmi 'okí tā lūúpi 'yozú kíní, ádarú Múngú ũpē ĩmi nī, āzini

zị ìmi ímụ adrií 'bá ívé ni. Ìmi 'duki dô tâ 'dĩ'bée ngaá sụ 'dĩri tịni, ìmi ícókí í'dé ìmivé ẹ'yịngará agásí ku.

¹¹ 'Bávé Úpí Yésũ Kúrísítò 'bâ Paápi rĩ ímụ ìmi ẹ'yí drị ìrị sị fi mǎlũngǎ adrizú ǎní 'dáni'dáni rĩ agá rá.

Tā Búkũ Múngú vé rĩ ní átá rĩ

¹² Ìmi nĩkí dô tâ rĩ gí, ǎzini ìmi tukí dô pá tâ áda rĩ agá títị drǎáǎsīyǎ, á lē tâ 'dĩ'bée ẹndịi ũlũú ìmi ní dđi dđi.

¹³ Má ní drĩ adrizú ídri rú rĩ gé, má ụsụ ìri múké má ní tâ 'dĩ'bée ũlũzú ìmi ní, tâ ni ǎ ǎvĩ rí ìmĩ ẹsị agásí ku.

¹⁴ ǎ'diǎtǎsīyǎ á nĩ rá 'bávé Úpí Yésũ Kúrísítò lũ má ní uletere kīnĩ, ma ílókò drǎdrǎ.

¹⁵ Kúru á lē ụ'bịi ũkpò sị tâ 'dĩ'bée ímbá ìmi ní, lókí má ní adrizú 'dǎáyo rĩ gé, ìmi 'bǎkí rí tâ 'dĩ'bée áwí kuú ìmĩ ẹsị agá.

¹⁶ Ú'dógú'dógú 'bá ní ũlũú ìmi ní 'bávé Úpí Yésũ Kúrísítò vé ìgōngará ũkpò be rĩ ǎ tâ sị 'dĩri, adri 'yozú kīnĩ, 'bá ǎzi ígá tâ ni 'í drịgé yǎ 'dini kuyé, 'bâ ri ǎmbũgũ Yésũ vé 'bá ní ndreeé 'bâ mị sị rá rĩ ǎ tâ ũlũ.

¹⁷ Ẹtẹpi Múngú sē ìri ní ǎmbũgũ, ǎzini íngú ìri rá. Múngú Ũkpò 'Dịpa kīnĩ, “Mvá 'dĩri mávé má ní lēlē rĩ, ma adri ìri sị ǎyĩkò sị.”

¹⁸ 'Bá yikí ụ'dụkọ rĩ íbí íkú 'bụ gélésíla, ísú 'bâ Yésũ pi be trú írǎ uletere rĩ drịgé 'dǎá.

¹⁹ Tā nẹbị rĩ pi ní ũlũú 'bá ní 'dĩ'bée tâ áda. Kúru lē ìmi 'bǎkí ẹsị rizú ụ'dụkọ kọpi ní ũlũú

'dĩ'bée yizú múké múké, ã adri rí sũ ìmi ní lãmbã 'yũũ dĩĩ ìnĩ sĩ rĩ tĩnĩ. Lẽ ìmi 'bãkĩ tã ni adriĩ kuú ìmĩ ẹsĩ agá, cĩmgbá ỳtũ rĩ ní ìfũngará gá, ãzini mārãbã ỳ'bũtĩnã vé rĩ* ní dĩzú ìmĩ ẹsĩ agá.

20 'Bo lẽ ìmi nĩkĩ áamá múké 'yozú kínĩ, tã nẹbĩ rĩ pi ní ùlũú, ì ní sĩĩ Búkũ Múngú vé rĩ agá 'dĩ'bée, adri 'yozú kínĩ, 'bá ãzi ígá 'í drĩgẹ yã 'dĩni kuyé.

21 ã'diãtãsiyã tã nẹbĩ rĩ pi ní ùlũú rĩ, 'bá ãzi ígá tã ni 'í drĩgẹ kuyé, 'bá Múngú ní ùpẹé nẹbĩ rú rĩ pi rikĩ Múngú vé ú'dúkọ ùlũú ùkpõ Índrĩ Uletere rĩ vé rĩ sĩ.

2

'Bá tã ìmbá'bá ùnjõ sĩ rĩ pi

1 Ọtũ nẹbĩ ùnjõ rú ni pi anigé Ìsèrelẽ rĩ pi ãsãmvú gé. 'Bá rĩ'bá tã ìmbá'bá ùnjõ sĩ ni pi kpá ìmũ ì ìnjé ífĩ ìmi ãsãmvú gé, tã kọpi ní ìmũ ìmbá rĩ, ìri 'bá izaza, kọpi Úpí ì paápi tã ùnjĩ agásĩ rĩ gã sĩ, kọpi drã ìjĩ ì drĩgẹ ùgõgõlé rú.

2 'Bá tré pi ìmũ kọpivé ìmbángará ùnjĩ, ãzini tã kọpi ní rii 'oó drĩnjã sẹepi rĩ 'dũ nga áyu, ìri sẹ 'bá rĩ pi tã áda Múngú vé rĩ idede.

3 Kọpivé ẹsĩ 'bãá ãmbúgú ngá drĩgẹ rĩ sĩ, ìri sẹ kọpi ìmi úbé ú'dúkọ múké sĩ lẹzú ìmivé mũfẽngã u'duzú ìmi drĩgẹ sĩ rá. 'Bá 'dĩni 'dĩ'bée, Múngú lĩ tã kọpi drĩgẹ ìnógósĩ gĩ, kọpivé drãngará 'dũ sã ku.

4 Mālãyĩkã ùnjĩkãnyã 'o'bá rĩ pi, Múngú ku kọpi kána kuyé, úmbé kọpi ú'bé ìzãngã nyaá 'bũ

* 1:19 1:19 Mārãbã ỳ'bũtĩnã vé rĩ: Mārãbã ỳ'bũtĩnã vé rĩ Yẹsũ 'i.

'a be nīpi cịcị rĩ agá, cĩmgbá lókí ĩ ní ímúzú tã lizú kọpi drịgẹ rĩ gé.

⁵ Lókí Núwā* vé rĩ gé, 'bá ùnjĩkányā 'o'bá rĩ pi, Múngú ẽ ẹsị ícá kọpi ní ùká ùká, Múngú sẹ yĩ tị kọpi ìmũlũú, kọpi ùdrākí céré. Múngú pa Núwā tã pịrị rĩ ùlũúpi rĩ ívé 'bá ẹzịrị rĩ pi be drā agásĩ rá.

⁶ 'Bá ùnjĩkányā 'o'bá kūrú Sōdómō vé rĩ agá, āzini Gōmórā vé rĩ agá rĩ pi, Múngú zā kọpi veé ācì sī, kọpi cìkí kuú úfúrágú rú. Múngú 'o tã 'dĩri 'dini, 'bá 'i nị'bá ku rĩ pi ā nịkí rí áamá 'yozú kínì, 'i kpá ímụ kọpi zā ve ācì sī sù 'dĩri tịnị.

⁷ Múngú ípá Lótō ri ācì agásĩ ĩri ní tã 'oó pịrị rĩ sī. Ùnjĩkányā 'bá Sōdómō gá rĩ pi ní 'oó drịnjá sēepi 'dĩri, sẹ Lótō ní āyĩkō āluṅáni kuyé.

⁸ Lótō ri 'bá tã 'oópi pịrị ni, ri adrií 'bá ri'bá ùnjĩkányā 'o'bá 'dĩ'bée āsámví gé, ú'dú ālu ālu, ĩri ri ùnjĩkányā kọpi ní rií 'oó rĩ ndre, āzini átángá ùnjí ùnjí kọpi ní rií átá rĩ pi yì 'í bị gé, tã 'dĩ'bée sẹ ĩri ní āyĩkō āluṅáni kuyé.

⁹ Tã rĩ dō 'dĩri tịnị, Úpí Múngú ri 'bá tã 'o'bá pịrị rĩ pi pa tã kọpi ísú'bá rĩ pi agásĩ rá, 'bo ĩri tã ùkpó ùkpó ni 'bā 'bá ùnjĩkányā 'o'bá rĩ pi drịgẹ, cĩmgbá cazú lókí ĩ ní ímúzú tã lizú kọpi drịgẹ rĩ gé.

¹⁰ 'Bá ri'bá ẹbịrị rụ'bá nōri vé rĩ ā tã 'du'bá nga'bá, ùnjĩkányā 'o'bá, ùkpō Múngú vé rĩ gā'bá sī rĩ pi, Múngú ri ímụ kọpi ĩrĩṅā rá.

* 2:5 2:5 Núwā: Núwā adri sá 'bá rĩ pi ní ùnjĩkányā 'ozú ùnjí 'dāri gé rá, kúru Múngú ní ĩri zizú ā údé kùlúmgbá, yĩ rĩ kādō ímụ tị, ā pa rí ĩrivé 'bá rĩ pi ĩrivé ānyāpá rĩ pi ā ụrụkọ pi be. 'Í lā í'dóngará 5-9.

'Bá 'díní 'dĩ'bée ri tã rĩ 'o mužú drĩ ũkpó sī, kòpì áfú rú, āzini ìlèkèlèṅá rú, kòpì ri mālāyíkā 'bũ gé rĩ pi u'da ũrĩ ākó.

¹¹ Mālāyíkā rĩ pi vé ũkpō ã ndē dō 'bá āngũ ímbá'bá ũnjō sī 'dĩ'bée vé rĩ rá drāāāsīyā, kòpì tōkí 'bá ũnjó rú 'dĩ'bée kuyé, āzini u'dakí kòpì Úpí Múngú ẹndrẹtị gé kuyé.

¹² 'Bá āngũ ímbá ũnjō sī 'dĩ'bée, kòpì ri tã kòpì ní n̄jị kuyé rĩ pi ide, kòpì ri tã ì ní lěé rĩ 'du nga ẹnīākō sī. Kòpìvé úmĩ sũ ānyāpá rĩ pi vé rĩ tịnị, ì ímụ kòpì ú'dị ũdrā sũ ì ní ānyāpá rĩ pi ú'dị ũdrā rĩ tịnị.

¹³ 'Bá 'díní 'dĩ'bée ri ũnjīkānyā rụ'bá nōri ní āyīkō sēepi ni 'o andrekelemgbe ụtúnjá sī, kòpì ri tã ũnjí ũnjí aga'bée rá ni pi 'o mužú, vūrā 'bá rĩ pi ní ì úmúzu ngá nyazú rĩ gé, kòpì ri ũnjīkānyā drīnjá sēepi ni 'o 'bá rĩ pi āsámvú gé. Tã kòpì ní 'oó ũnjí 'dĩ'bée sī, Múngú ri ímụ kòpì 'o ānị ũnjí.

¹⁴ Tã kòpìvé ríí 'oó mužú rĩ, rizú ọwũ 'bázú mužú bādārú, kòpì kukí ũnjīkānyā 'ongará ku. Kòpì 'bá úmĩ ākó rĩ pi ẹ mị ũ'bā 'de tã ũnjí agá mbèlèṅá, kòpì 'bākí ẹsị āmbúgú ngá drīgè. 'Bá 'díní 'dĩ'bée, trikí kòpì gí.

¹⁵ Kòpì kukí tã pịrị rĩ ã 'ongará ānị, kòpì gōkí ríí tã gōrōṅō rú ni 'oó mužú, sũ Bālámũ Bēórā mvọpì ní lěé mūfēngā ndāá ịsụ lẹtị ũnjí sī rĩ tịnị.

¹⁶ 'Bo nẹbị Bālámũ vé dōngí átá ũnjīkānyā Bālámũ ní 'oó rĩ ã tã drĩ ni gé. Dōngí rĩ átá sũ 'bá áda ní átá rĩ tịnị, sē Bālámũ ku ívé tã ríí 'oó ẹnīākō vé 'dĩri rá.

¹⁷ 'Bá āngũ ímbá'bá ũnjō sī 'dĩ'bée adrikí sũ

kídí njuúpi gí rĩ tĩni, ãzini kôpi adrikí sũ ìrĩbĩtĩ yĩìgò vé ùlĩ ní viì 'dĩsĩ rá rĩ tĩni. Múngú údé kôpi ní vũrã ìzãngã nyazú ambamba ni kú ìnógòsì gí, ìri ri kôpi tē.

¹⁸ Kôpi ãfú rú, kôpi ri átángá 'bá ìzã koópi ku ni pi átá, kôpi ri tã rú 'bá nōri vé rĩ pi 'o 'bá rĩ pi ãsãmvú gé andrekelemgbe, kôpi ri tã 'dĩ'bée 'o 'dĩni, 'bá ẹsì újã'bée ú'dí rú ùnjĩkãnyã agásĩ rĩ pi úbézú, kôpi ã fikí rí tã ùnjĩ 'oó bēsĩnĩ.

¹⁹ Kôpi ri 'yo 'bá rĩ pi ní, 'bá rĩ pi ẹ'yĩkí dō tã ì ní ìmbá rĩ rá, kôpi ìmú drĩwãlã ìsú rá. 'Bo ìsúzú 'bá ãngũ ìmbá'bá ùnjō sĩ 'dĩ'bée, kôpi túgẽrĩ ri'bá ùnjĩkãnyã 'o'bá ni pi, ã'diãtãsiyã 'bá riipi ùnjĩkãnyã 'oópi rĩ, ìri túgẽrĩ ùnjĩkãnyã rĩ drĩgẽ.

²⁰ 'Bá ãngũ ìmbá'bá ùnjō sĩ 'dĩ'bée ẹ'yĩkí kōdō 'bávé Úpí Yēsũ Kúrísitō 'bã Paápi rĩ gí, kôpi ìfũkí ùnjĩkãnyã nyòókú nōri vé rĩ agásĩ gí, 'bo ùnjĩkãnyã rĩ gō kpá kôpi ìmũlũú dī, sē nóni kôpivé tã rií 'oó rĩ gō ícá ùnjĩ drĩdrĩ 'dãri ndēé.

²¹ 'Bá 'dĩ'bée ã nĩkí té dō létĩ Múngú vé tã 'ozú pĩrĩ rĩ kuyé, ìri té adri múké, ìsúzú kôpi nĩkí rá, 'bo kôpi gãkí tãimbĩ Múngú vé uletere ì ní ìmbá rĩ 'dujá ngagá sĩ.

²² Tã ì ní átá 'dĩ'bée tã áda, “Ûcógú ri úgbé, ìri gō újã ívé úgbé mbe. Ìgá ri 'i ùjĩ múkényã rú, ìri kpá gō fi 'i ùnjō ùtrẽtrẽ sĩ dī.”

3

Úpí Yēsũ vé ìgōngará

¹ Īmi mávé ũndĩ má ní lēélē rĩ pi, á sī ĩmi ní kōkōbĩ rĩ sēé drīdrī ni rá, āzini má ní sīí sēé ĩmi ní 'dĩ. Kōkōbĩ má ní sīí sēé ĩrĩ 'dĩ'bée, á sī sēé ĩmi ímbázú āní, ĩmi kádō lāá, tā ni ā āvĩ rí ĩmĩ éşĩ agásĩ ku.

² Á lē ĩmi 'bākĩ tā nébĩ Múngú ri nĩ'bá rá rĩ pi ní ọtụ átá 'dāri kú ĩmĩ éşĩ agá, āzini lē ĩmi 'bākĩ tā Úpĩ 'bá Paápi rĩ ní ẹziĩ ívé 'bá áyúāyū rĩ pi tị gé rĩ kú ĩmĩ éşĩ agá.

³ Drīdrī ni, tā má ní lēé ĩmi nĩkĩ áamá múké rĩ, ĩri 'dĩ, ụ'dụ ụdụ vé rĩ gé, 'bá ụrụkọ pi ímụ tá áda ĩmi ní rií 'oó rĩ gụgụ, kọpi tā ũnjĩ ĩ ní lēé rĩ pi 'du nga áyu.

⁴ Kọpi 'yo, “Yésũ kĩnĩ, 'i ímví ĩgō rá pírí, ímví dí kuyé āsĩ? Í'dózú 'bá é'bípĩ ní ũdrázú rĩ gé 'dāá, āzini Múngú ní 'bũ pĩ gbizú vū be rĩ gé 'dāá, cĩngbá āndrũ sī, tā rĩ pi áwíkĩ adrií kuú ũku rĩ tịnị.”

⁵ 'Bá 'dĩ'bée nĩkĩ áamá rá 'yozú kínĩ, Múngú gbi 'bũ pi vū be nĩ, ri átá tị sī, gbi nyọókú rĩ yĩ sī, aco yĩ rĩ mụzú āndiāndí, nyọókú rĩ ní índrészú, 'bo kọpi āvĩkĩ tā 'dĩri sī ākā.

⁶ Múngú gō yĩ 'í ní nyọókú rĩ gbizú āní 'dāri sēé tị, yĩ rĩ ú'dĩ 'bá rĩ pi, ngá ídri be rĩ pi be ũdrāá céré 'dĩsĩ rá.

⁷ 'Bo Múngú átá ịnọgósĩ kĩnĩ, 'bũ 'bá ní ndree āndrũ nōri, āzini vū 'bá ní adrií drī ni gé nōri, 'i ímụ kọpi zā ve ācí sī, kọpi tē ku 'dĩni, cĩngbá lókĩ 'í ní ímụzú tá lizú 'bá rĩ pi drīgē rĩ gé, 'bá 'i nĩ'bá ku rĩ pi, 'i ímụ kọpi zā ve ācí sī.

⁸ Īmi mávé ũndĩ má ní lēélē rĩ pi, lē ĩmi 'bākĩ ĩmi drīgē 'yozú kínĩ, ụ'dụ ālu índré Úpĩ Múngú

vúgá 'dǎá ílí élífũ ãlu tịni, ú'dú élífũ ãlu índré ú'dú ãlu tịni.

⁹ Tǎ Úpí ní ẹzií 'yoó kíní, 'i ìgō rá rĩ, 'bá urukọ'bée ụsũkí kíní, ícọ ìgōó mbêlêṅá ku. 'Bo adri 'díní kuyé, Úpí rí tǎ rĩ 'o mụzú mǎdǎ ìmi tǎ sǐ, ǎ'diātāsīyǎ Úpí lē 'bá ãlu ãlu ǎ ku ùnjìkǎnyǎ 'ongárá ǎní, ǎ drǎ rí ku.

¹⁰ Ụ'dú Úpí ní ímvízú rĩ, 'bá ǎzi ícọ nǐi ku, ìri ícá ǎngũ ísú dũ, sũ ụgũ'bá ní ímụ ngá ụgũ' rĩ tịni. ǎngũ rĩ ímụ lĩ 'bũ gé 'dǎá kúbì be mgbĩrĩ, 'bũ rĩ kúru áfí 'dǐsĩ rá, ì ngá 'bũ gé 'dǎá rĩ pì zǎ ve ǎcí sǐ mgbĩlímgbĩlĩ, ì kpá vũ rĩ zǎ ve ngá 'a nì gé rĩ pì be mgbĩlímgbĩlĩ.

¹¹ Ngá vũ drĩgé nōgọ rĩ pì, ì dō ímụ zǎ ve ǎcí sǐ 'dĩri tịni, ngá múké rĩ, lē ìmi ngakí ẹzị Múngú ní, ǎzini ìmi ìnjìkí Múngú rí.

¹² Lē ìmi 'bǎkí mị rizú ú'dú Múngú ní ímúzú tǎ lịzú 'bá rĩ pì drĩgé 'dǎri ùtēzú. Lē ìmi ụsũkí 'yozú kíní, ú'dú 'dǎri vé ícángárá vǔvũ yǎ 'díní ku, ìri ícá ú'díkírĩṅá nōgọ. Ụ'dú 'dǎri gé, 'bá 'bũ gé 'dǎá rĩ pì, ngá 'bũ gé 'dǎá rĩ pì be, ǎzini 'bá vũ drĩgé nōgọ rĩ pì, ngá vũ drĩgé nōgọ rĩ pì be, ì kọpì zǎ ve ǎcí sǐ mgbĩlímgbĩlĩ.

¹³ 'Bo 'bǎ rí ẹsị 'bǎ 'bũ ú'dí, ǎzini vũ ú'dí Múngú ní ẹzií 'bá ní 'dǎri ùtēzú, vǔrǎ rĩ údékí ǎngírí 'bá tǎ 'o'bá pịrì rĩ pì ní.

¹⁴ Ìmi mǎvé ùndĩ má ní lēlē rĩ pì, ìmi ní rizú ẹsị 'bǎzú tǎ 'dĩri ùtēzú rĩ gé, lē Úpí Ẹsũ ẹ ísú ìmi uletere, ùnjìkǎnyǎ ǎkọ, tǎ be kírì Múngú ẹndrẹtị gé.

¹⁵ Lē ìmi 'bǎkí ìmi drĩgé 'yozú kíní, tǎ Úpí ní

ésí 'bãzú mädã ícázú mbëlëñá kuyé rĩ, ku 'bá rĩ pi ní sâ, 'bá rĩ pi ã újákí rí ésí ãní. Tã 'dĩri sũ nyo Múngú ní úmĩ sêé 'bá ógúpì Páulũ 'bá ní lëélë rĩ ní, ãri ní tã rĩ sĩ sêé ãmi ní rĩ tĩnì.

¹⁶ Kòkòbì Páulũ vé ãri ní sĩ 'dĩ'bée agásĩ, átá tã 'dĩ'bée céré rá, 'bo tã ãri ní sĩ 'dĩ'bée urukò mbamba, ífífí ní ícókí nĩ bã ku. 'Bá urukò tã nĩ 'bá ku rĩ pi újákí ãrivé kòkòbì sĩ 'dĩri ùlũú ù'dũ be túngú, sũ kòpi ní tã Búkũ Múngú vé rĩ agá rĩ újã ùlũú ù'dũ be túngú rĩ tĩnì.

¹⁷ ãmi mávé ùndĩ má ní lëélë rĩ pi, sũ ãmi ní tã 'dĩ'bée nĩ rá rĩ tĩnì, lë ãmi adrikí mĩ be kowu, 'bá rĩ 'bá ùnjĩkãnyã 'o'bá rĩ pi ã úbékí rí ãmi fí ùnjĩkãnyã 'oó ku.

¹⁸ Ésí múké, ãzini tã nĩngára íngápi 'bávë Úpí Yësũ Kúrísítõ 'bã Paápi rĩ vúgá rĩ, ã sê ãmi tuki pá ùkpó ùkpó. Lë ã íngúkí Yësũ rĩ mužú nyonyo! ãmĩnã.

Ụ'dúkọ Múké Múngú vé rị
Keliko: Ụ'dúkọ Múké Múngú vé rị New Testament+
copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Keliko)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Aug 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

14717198-957a-524c-b31f-2c3197945b20